

Nyhetsbrev från Strama Värmland

juni 2025

Hej alla antibiotikaintresserade personer i Värmland!

Mitt i försommarens vackra blom kommer lite nyheter från Strama Värmland. Vi provar med en ny typ av nyhetsbrev som vi planerar att skicka två gånger om året. Eftersom det är första gången i det här formatet, har vi gjort ett lite längre brev den här gången, fullt med information om allt spännande som pågår. Vi provar också att sikta på en bredare målgrupp – vi är många som kan bidra till arbetet mot antibiotikaresistens på olika sätt. All information hittar du också via [Strama Värmlands hemsida](#) eller [Strama.se](#), den nationella sidan som bytte plattform den 15 maj och har mycket bra och ny information.

Använd antibiotika ansvarsfullt

Antibiotika räddar liv och behöver användas ansvarsfullt. Felaktig och överdriven användning av antibiotika gör att bakterier i allt snabbare takt blir motståndskraftiga. Detta innebär att fler infektioner blir svåra att behandla.

Målet är alltid att använda rätt antibiotika, i rätt tid, till rätt patient och att minska **onödig** antibiotikaförskrivning. Tillsammans behöver vi hjälpas åt att använda antibiotika ansvarsfullt och fundera över vad det innebär.

Sverige har en lång tradition av väldigt framgångsrikt arbete med att minska antibiotikaanvändningen inom primärvården. Det är ett viktigt arbete att fortsätta med. Det är också viktigt att vi fortsätter att verka för att engagera fler målgrupper i arbetet och ta fram bättre uppföljningsmått på sjukhusen och på särskilda boenden.

Stramaappen

För att använda antibiotika ansvarsfullt är det nödvändigt att ha tillgång till bra behandlingsrekommendationer. Appen *Strama Nationell* finns att ladda ned till telefoner där appar finns. Appen finns också i Regionens app-bibliotek och som webbversion på [strama.se](#). Stramaappen samlar antibiotikarekommendationer på humansidan och den primära målgruppen för appen är förskrivare av antibiotika, men mycket av informationen är också av värde för fler yrkesgrupper.

Primärvårdsdelen är helt synkad med "Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård". Tips är att kategorin "Läkemedel" innehåller mycket information som kan vara av värde för alla.

Sedan 1 april finns en ny del med fokus på barn i slutenvård i appen Strama Nationell.

Läs mer om lanseringen av barndelen och fakta om appen i senaste numret av tidningen Infektionsläkaren:

[Festlig invigning av nya barnrekommendationer i Strama-appen under Barnveckan](#) (Infektionsläkaren)

[Fakta om appen Strama Nationell](#) (Infektionsläkaren)

Regnbågshäftet

Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner för öppenvård har precis uppdaterats och kommit i en nytryckt version. Broschyrer kommer att skickas till vårdcentralerna. Kontakta oss på Strama om du önskar fler exemplar.

[Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård](#)

Informationsmaterial vid vårdbesök

Faktablad om
vanliga
infektioner i
öppenvård
uppdaterade. Kolla gärna

att ni har tillgång till materialet på vårdcentralen.

[Samtliga finns för utskrift från Folkhälsomyndighetens hemsida.](#)

Klokt kliniskt val: Behandla inte asymtomatisk bakteriuri

Bakterier i urinen hos personer som inte har symtom skyddar mot andra mer invasiva bakteriestammar. ABU ska inte behandlas, varken hos män eller kvinnor och det är klokt kliniskt val att låta bli att behandla det. Undantag från regeln gäller vid graviditet och inför urologisk kirurgi.

Bakteriuri förekommer i princip alltid hos KAD-bärare och skall inte behandlas med antibiotika om inte tydliga symtom föreligger.

Värmland har väldigt hög andel av antibiotikaförskrivning av urinvägläkemedel till äldre personer och vi från Strama tror att detta är ett område som vi kan arbeta med tillsammans.

Resonera gärna om hur ni ligger till på just din arbetsplats.

[Rekommendation om ABU](#) (strama nationell)

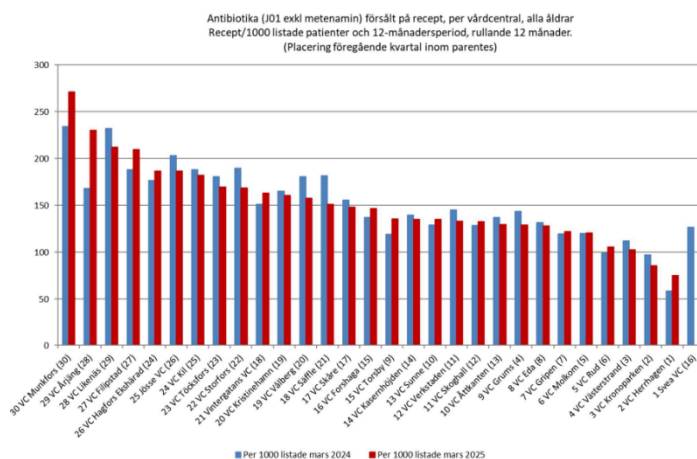
Kvartalsrapport för antibiotika i primärvården

Det har varit en tuff infektionssäsong med mycket mykoplasma under vintern och det märks i statistiken. I hela landet har andelen penicillin vid

lunginflammation legat lägre än vanligt, så även i Värmland. Samtidigt är det glädjande att ta del av väldigt mycket bra arbete som pågår inom området!

Vi har nu stabiliserat oss efter pandemin på en ny nivå. Vi förskriver nu 284 recept per 1000/inv år. Riksgenomsnittet är 272 och Stramas långsiktiga mål är 250!

Antibiotikaförskrivningen vid Värmlands vårdcentraler fördelar sig enligt nedan:

Hela kvartalsrapporten finns att läsa på Strama Värmlands hemsida.

Antibiotika Värmlandkvartalsrapport 1 2025

Diskutera resultaten tillsammans på reflekterande möten på vårdcentralerna och fundera över vilka förbättringsarbeten som är viktigast för just er enhet.

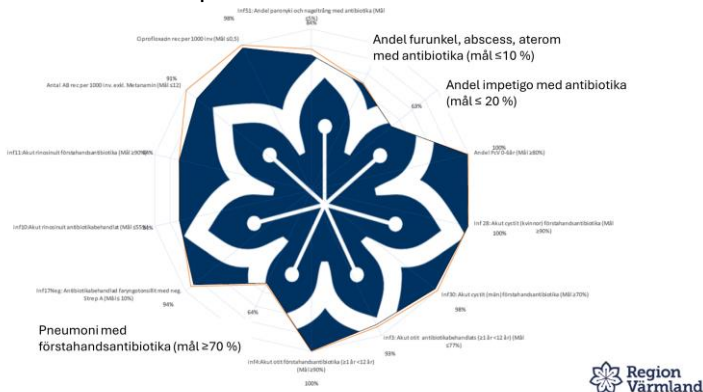
Arbetet pågår med platsbesök och reflekterande möten. **Kontakta Axel Heyman vid frågor.**

[Villkor för målrelaterad ersättning för vårdcentral finns på Strama Värmlands hemsida.](#)

Läkemedelsblomman

Återkommande rapporter för läkemedelsförskrivning sker som vanligt också via läkemedelsblomman.

Så här ser blomman ut för antibiotikaanvändning i Värmland under perioden.

HALT-mätningar på äldreboenden

Under 2024 deltog 9 av Värmlands 16 kommuner i HALT-mätning. Det är en punktprevalensmätning av vårdrelaterade infektioner, antibiotikaanvändning och riskfaktorer som bor på särskilt boende. I rapporten för Sverige från 2024 noteras att en tredjedel av personer som behandlas för urinvägsinfektioner inte har symtom som uppfyller mätningens kriterier, 5 % av vårdtagarna hade trycksår och att urinkateter, trycksår och andra sår har ökat de senaste tio åren, vilket innebär högre risk för antibiotikabehandling.

[Folkhälsomyndighetens information om HALT-mätningar.](#)

Hoppas att vi alla kan stötta våra Medicinskt ansvariga sjuksköterskor i kommunerna i detta viktiga arbete. Läs mer nedan om hur äldre- och funktionshinder omsorgen kan arbeta med detta genom att bli antibiotikasmarta.

Infektionsverket – mätning av antibiotika på sjukhus

Infektionsverket har nu införts på nästan alla enheter inom slutenvården i Region Värmland. Äntligen kan vi börja ta fram efterlängtat statistik på indikationer för antibiotikaförskrivning inom slutenvården.

[Länk till information om infektionsverket.](#)

Antibiotikaronder på sjukhusen

Arbetet med antibiotikaronder pågår på Centralsjukhuset i Karlstad sedan ett år. Infektionsläkare kommer till avdelningen och går igenom samtliga patienter som står på antibiotika tillsammans med avdelningsansvarig läkare. Under våren har ronder skett på avd 33 och 103. Utvärdering av läkarna på de mottagande enheterna ger 4,9 av 5 möjliga (totalt 26 svar).

Kontakta jonas.hogvall@regionvarmland.se, MLA på infektionskliniken om din enhet är intresserad. Intresset är stort hos många verksamheter vilket innebär en viss prioriteringsordning.

Kontaktläkare för slutenvården efterlyses

För att kunna arbeta mer aktivt med antibiotikaanvändningen inom den egna verksamheten kommer vi börja arbeta med kontaktläkare för Stramafrågor. Kontakta din verksamhetschef och Strama Värmland om du har intresse av området.

Tandvården

Tandvården finns representerad i den lokala stramakommittén och har också en egen nationell organisation. Behandlingsrekommendationer för tandvård finns i Stramaappen.

Resistensläget i Värmland

Ta del av aktuell statistik i rapporten [Antibiotikaresistens i Värmland 2024](#)

Vi passar på att påminna om den numera inte så nya definitionen av SIR:

S = Känslig vid normal dosering
I = Känslig vid hög dosering
R = Resistent

På väg mot ett antibiotikasmart Värmland

Sedan 2024 arbetar Region Värmland för att bli en antibiotikasmart region med antibiotikasmarta sjukhus efter önskemål från Strama Värmland tillsammans med Smittskydd Värmland och Patientsäkerhetsenheten.

Grunden till arbetet med ett Antibiotikasmart Sverige är visionen:

Ett samhälle där alla bidrar till att antibiotika fungerar och fortsätter rädda liv

Antibiotikasmart Sverige stödjer alla i samhället att agera antibiotikasmart. Visionen skapar en gemensam målbild som förstärker befintliga arbetssätt och bidrar till att nå nya aktörer. Arbetet har ett beteendevetenskapligt utgångssätt med fokus på vad vi kan göra och hur vi kan förändra.

Genom att förebygga infektioner, minska smittspridningen och använda antibiotika ansvarsfullt kan vi bromsa resistensutvecklingen.

Idag finns kriterier för förskolor, skolor, äldreboenden, vatten- och avloppsverksamheter, vårdcentraler, sjukhus samt på ledningsnivå. Arbetet fokuserar på att förhindra smittspridning, förebygga infektioner och att använda antibiotika ansvarsfullt-

Vår förhoppning är att Värmland vill arbeta med detta och att vi är på väg mot ett antibiotikasmart Värmland.

Det är av oerhört stor vikt för oss alla i Värmland att vi arbetar tillsammans mot detta mål.

Antibiotikasmarta sjukhus

Arbetet på sjukhus utgår från informationsmaterialet [Antibiotikasmarta tips på sjukhus – 10-punktsprogrammet i praktiken](#) och olika områden kopplas in i arbetet fortlöpande. Värmlands tre sjukhus har nu kommit i gång med arbetet som är tätt sammankopplat med vårdhygieniska frågor och grundläggande patientsäkerhetsarbete. Det här är ett arbete som är av stort värde för var och en av oss som är patient eller anhörig ibland.

[Länk till Region Värmlands informationsmaterial om antibiotikasmarta sjukhus](#) där det också finns tips och stöd för hur både medarbetare och verksamheter kan arbeta med olika områden.

Läs mer om arbetet med antibiotikasmarta sjukhus och 10-punktsprogrammet i praktiken i tidningen Infektionsläkaren: [Antibiotikasmarta sjukhus - helhetsgrepp mot antibiotikaresistens](#)

Antibiotikasmarta vårdcentraler

[Ta del av kriterierna för antibiotikasmart vårdcentral här.](#) Målsättningen är att kriterier för antibiotikasmarta vårdcentraler på sikt ska utgöra grunden för målrelaterad ersättning till vårdcentralerna.

Äldre- och funktionshinder-omsorg

Smittskydd Värmland uppmanar äldre- och funktionshinder verksamheter att arbeta för att bli antibiotikasmarta i den vårdhygieniska strategin. Länk.

[Vårdhygienisk strategi Värmlands kommuner](#)

Förskolor

När förskolor arbetar med antibiotikasmart kallas arbetet Friskare förskola. Arbetet bygger vidare på tidigare arbete med Hygien i förskolan och det är väldigt glädjande att Värmland redan nu har flera diplomerade Friskare förskolor. Grattis till förskolorna

Tummeliten i Kristinehamn och förskolorna Sund och Sörgården i Säffle! Vad roligt att ni är föregångare i det här arbetet. [Läs gärna intervjun med Ann-Mari Gustafsson från Smittskydd som berättar om arbetet.](#)

Vill du också bli antibiotikasmart?

Om din verksamhet vill bli antibiotikasmart, så gå in på [Antibiotikasmart Sveriges hemsida](#) och fyll i intresseformuläret. Vi från Strama, Smittskydd och patientsäkerhetsenheten stöttar gärna arbetet.

Rena händer räddar liv

WHOs tema för årets handhygiendag den 5 maj handlade om när du ska använda handskar och när det är bättre att låta bli. Handskar ibland – alltid handhygien, rätt användning av handskar minskar både smittspridning och belastning på miljön.

[Länk till informationsmaterial rena händer räddar liv](#)

Hygienpriset och hygienombud

Slutligen vill vi gärna gratulera årets vinnare av hygienpriset och tacka våra värdefulla hygienombud!

Avdelning 57 får Hygienpriset för sitt arbete med att förebygga vårdrelaterade infektioner genom att arbeta med säker PVK-hantering.

Pris till kommunal vård och omsorg går i år till Rehabverksamheten i Eda kommun och rehabilitering- och hjälpmedelsverksamheten i Sunne kommun.

Grattis till era fina arbeten!

Tack till alla hygienombud som arbetar med mätningar av handhygien– ni gör ett oerhört viktigt arbete i era uppdrag!

Antibiotikaveckan

Nästa nyhetsbrev planeras i början av november strax före den årliga antibiotikaveckan som är vecka 47. Planera gärna in att uppmärksamma antibiotikaanvändningen inom den egna verksamheten i samband med det.

Nu önskar vi att ni alla får en riktigt fin sommar och att ni hinner njuta av sol, bad och naturen!

Anna Wimmerstedt

Infektionsläkare
Ordförande
Strama Värmland

Thomas Ahlqvist

Infektionsläkare
Strama Värmland

Axel Heyman

Allmänläkare
Strama Värmland

Ingrid Persson

Enhetschef
Patientsäkerhetsenheten

Jonas Hogvall

Infektionsläkare
Strama Värmland